

60 мандруймо разом!

Лелечі сні

Обласний дитячий санаторій «Ясень» ім. Митрополита Андрея Шептицького на Івано-Франківщині пропонує дітям оздоровлення та цікавий, змістовний відпочинок

«БУСЬКУ, БУСЬКУ, ПРИНЕСИ МАРУСЬКУ!»

У карпатському селі Ясень лелеки чи не на кожному обійсті. За давнім українським повір'ям, чорногузи оселяються лише поряд із добрим домом. Їх вважають провісниками щастя та добробуту. Селяни й дотепер вірять, що в домі, на якому з'явилось гніздо бусла, пануватиме щастя й злагода, у сім'ї припиняться сварки, діти ростимуть здоровими, у господаря садиби буде гарний урожай на полі, добре родитимуть фрукти.

Білі красені здатні навіть «перевиховувати» людей, впливати на їхню подальшу долю. Оселившись на будинку, де чинилися чвари або хтось тяжко хворів, птахи приносять злагоду і зцілення. А діти, які хотіли мати сестричку, вибігали за ворота й гукали: «Буську, буську, принеси Маруську!».

Також слід було поставити на вікно тарілку із сиром, аби чорногуз приніс малючка. Якщо першого дня, коли в хаті зачується дитячий плач, над немовлям покружляє білий лелека, то на нього чекає щаслива доля.

Пара чорногузів звела гніздо й на території дитячого санаторію «Ясень». На даху одного з корпусів вони полюбляють відпочивати. Щоранку дітлахи прокидаються під бадьорий лелечий стукіт.

А ТУТ КОЛИСЬ...

Село Ясень розкинулося біля підніжжя Карпатських гір на висоті 550 м над рівнем моря на правому березі бурхливої річки Лімниця.

Зіновій Васильків

Один із найбільш відомих вихідців із села Ясень Рожнятівського району Івано-Франківської області — український письменник і фольклорист І.М. Вагилевич.

До столітнього ювілею видання «Русалки Дністрової» (1937 р.) у селі йому встановлено пам'ятник. Малою батьківщиною був Ясень для командира УПА Василя-Сидора Шелеста, який загинув поблизу села в бою із загonom НКВС.

Туристів сюди приваблюють історичні ясенські пам'ятки, яких у селі декілька.

Хрест тверезості (1874 р.). Таких тут встановлено два. Існує дві версії появи пам'ятника в горішній частині села. Одна з них більше схожа на легенду, яка розповідає, що в корчмі на тому місці горіла земля. Жінки, обурені пияцтвом своїх чоловіків, спалили корчму й поставили хрест. За іншим припущенням, хрести тверезості встановлювалися як своєрідні обереги від «зеленого змія», бо розташовані вони відповідно на початку та в кінці села (через будівництво Долішньої початкової школи в 1959 р. один хрест жителі перевезли та встановили на цвинтарі).

Остання версія вірогідніша, бо, як відомо, у середині XIX ст. серед галицького жіноцтва був поширений антиалкогольний рух, організований галицьким митрополитом Йосифом Сембратовичем.

Доменна піч (1810 р.). Визначна пам'ятка архітектури, унікальне свідчення людської діяльності. На лівому березі Лімниці за селом, біля підніжжя гори Явірник, розляглося урочище Ангелів. Десь перед 1810 р. митрополит Галицької митрополії греко-католицької церкви у Львові Антоній Ангелович розпорядився побудувати тут доменну піч. Так виникло поселення під назвою Ангелів. Ангелівська домна мала 12 шахт, одну велику піч, дві гамарні, кузню. Коли ж стало зрозуміло, що залізна руда, яку тут добували, не годиться для виплавки високоякісного заліза, наступник Ангеловича митрополит Левицький наказав у 1818 р. зупинити подальші роботи, тож поселення припинило своє існування.

«Кедрові палати». Резиденція галицьких митрополитів на лівому березі Лімниці в урочищі Підлюте, яке здавна славилось своєю цілющою мінеральною водою. На початку XX ст. мінеральні джерела привернули увагу Львівського єпископа Йосифа Сембратовича, який розпорядився побудувати в Підлюті резиденцію для свого літнього відпочинку. У роки Першої світової війни будівлю було зруйновано. У 20-х рр. м-

трополит Андрей Шептицький наказав побудувати резиденцію для власного відпочинку, а для гостей — два будинки на 50 кімнат. У літні місяці Шептицький разом із гостями дуже часто відпочивав у Підлютому. В останні передвоєнні роки тут перебував відомий галицький лікар, дійсний член Наукового товариства ім. Т. Шевченка у Львові, ректор Львівського медичного інституту Маркіян Панчишин.

Під час Другої світової резиденцію та будинки знову зруйнували. Уже в 50-ті тут влаштували дачу для тодішнього партійно-господарського керівництва Радянського Союзу й України. Будівля вкотре згоріла наприкінці 70-х рр. Пізніше дачу було заново відбудовано, й нині вона перебуває у власності Івано-Франківської греко-католицької єпархії. Кілька років тому поблизу «Кедрових палат» звели церкву, майстерно оздоблену смальтою, привезеною з різних куточків світу.

«ЯСЕНЮ», ПРИВІТ!

«Обласний дитячий санаторій «Ясень» ім. Митрополита Андрея Шептицького — цілорічний лікувально-профілактичний заклад, — розповідає головний лікар санаторію Зіновій Васильків. — Ми спеціалізуємося на лікуванні дітей віком від 6 до 16 років за кардіоревматологічним, гастроентерологічним та загально-оздоровчим профілями, у тому числі

тивній фазах, вроджені й набуті вади серця до та після оперативного втручання, неревматичний кардит, інфекційний ендокардит у період стихання активності процесу з недостатністю кровообігу не вище першої стадії. Лікування тут також допоможе дітям із неускладненими виразковими хворобами шлунка і дванадцятипалої кишки, хронічними гастритами, гастродуодені-

вода. А ще — увага й турбота, ними персонал оточує кожну дитину, яка прибула на відпочинок та оздоровлення.

Санаторій розміщений в екологічно чистій курортній зоні низькогір'я Карпат, у розлогій долині найчистішої в Європі річки Лімниця на висоті 600 м над рівнем моря. Географічне розташування, м'які кліматичні умови, мальовничі ландшафти, кришталеве повітря, цілючі мінеральні джерела створюють чудові можливості для санаторного лікування

тами, ентеритами, колітами, гепатитами, панкреатитами й жовчнокам'яною хворобою на етапі ремісії. У санаторії працюють такі кабінети: діагностичний, спелеотерапії, ароматерапії, фізіопроцедур, масажний, лікувальної фізкультури та стоматологічний.

Особливо приємно, що тут дбають не тільки про лікування, а й про дозвілля дітей, які постійно перебувають під наглядом дорослих. Заняття у школі тривають упродовж навчального року, а під час літніх канікул, наприклад, свою англійську можна вдосконалити з волонтерами з Бахрейну, Китаю, Польщі, Угорщини, Туреччини, Південної Кореї та інших країн. До послуг дітей — бібліотека, комп'ютерний клас, кімнати творчості, футбольне поле й баскетбольний майданчик, гуртки, кіноконцертний зал, дискотека. Екскурсії мальовничими околицями та історичними місцями Ясєня входять до обов'язкової програми перебування в санаторії.

Зміцнілі й веселі, дітлахи везуть із собою додому яскраві враження від неповторної природи Карпат та нові знання з історії рідної землі.

Лариса Дедишина

**У ДАВНИНУ
ЄВРОПЕЙСЬКІ
АПТЕКАРІ
МАЛЮВАЛИ
ЛЕЛЕК НА
СВОЇХ ГЕРБАХ
ЯК СИМВОЛ
БЛАГОДІЯННЯ**

із частими застудними захворюваннями та недугами верхніх дихальних шляхів нетуберкульозної етіології. За одну зміну оздоровчого сезону санаторій може прийняти 210 дітей з Івано-Франківщини та інших областей України.

Головні природні лікувальні фактори закладу — чисте гірське повітря та джерельна

та відпочинку на території краю. Природні лікувальні фактори позитивно впливають на дитячий організм, зміцнюють імунітет, сприяють розвитку функціональних можливостей основних органів і систем, захисно-приспосувальних реакцій.

Показаннями до лікування у санаторії «Ясень» є ревматизм в активній і неак-